GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVIII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 48. **Brasiovu 13 Iuliu** **1875.**

ad Nr. 122—1875.

Program'a

pentru **adunarea generale estraordinaria a Associatiunei transilvane romane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu,** conchiamata la Alb'a-Iuli'a (Belgradu) pre

6/18 Iuliu 1875.

1. Membrii Associatiunei, dupa fiuirea servitiului divinu, se aduna la loculu destinatu pentru tienerea siedintiei adunarei generale.
2. Presidiulu deschide adunarea generale estraordinaria, indigitandu scopulu acelcia.
3. Adunarea alege pentru portarea protocolului unu notariu ad hoc.
4. Adunarea ia la desbatere propunerea relativa la reasumarea si eventualmente modificarea conclusului adunarei generale din anulu trecutu 1874 de sub Nrii XLI, XLII protoc.

Dein siedinti'a ordinaria a comitetului Associatiunei, tienuta la Sibiiu in 6 Iuliu n. 1875.

OBSERVATIUNI

la reportulu*) comissiunei de 27 a congressului catoliciloru din a. 1871 datu la petitiunea unoru catolici de ritulu grecescu. —

Acea comissiune afirmase:

I. Cumca prin „Statutulu autonomiei bisericei catolice din Ungari'a“ conditiunile fundamentali ale santei uniri ar' remané preste totu neatinse, si in specie ritulu, disciplin'a bisericésca si organismulu internu alu greco-catoliciloru neci s'ar' tiené de sfer'a activitatei autonomiei.

La acestea noi observamu: Una dintre conditiunile fundamentali ale s. uniri este, cá recunoscundu gr. catho. primatulu ponteficelui romanu, si in specie romanii gr. cath., constituiti findu cu hierarchi'a loru independinta, si numai scaunului Romei subordinata, in intielesulu decretului uniunei dela sinodulu ecumenicu din Fiorenti'a din a. 1439 drepturile si privilegiele hierarchiei romane gr. cath. se se pastredie nevetamate, conformu ss. canóne si disciplinei bisericei grecesci „salvis videlicet omnibus eorum juribus ac privilegiis. —

Conditiunea acésta fundamentale prin statutulu amintitu (este violata), de órace

1. dupa § 2 alu acelui statutu sfer'a de activitate a autonomiei catholiciloru, voindu se traga in laintrulu seu si provinci'a metropolitana a Alb'a-Iuliei (v. § 9) in trebile denumirei la beneficie bisericesci, pe terenulu instructiunei publice, cu privire la averi si fundatiuni bisericesci si scolarie, cu unu cuventu, in tóte trebile de referintie temporala a bisericei nóstre, se estinde preste tóte acele, cari interesédia in comunu pre credentiosii bisericani si mireni. — Apoi in tóte trebile cuprinse in acésta sfera de activitate dupa § 8 jurisdictiunea suprema se constitue in congressulu din Pest'a. —

Acésta vatema indepeninti'a metropoliei Alb'a-Iuliei a) pentru ca statutel acele s'au facutu fara conlucrarea autoritatei supreme bisericesci a acestei provincie, carea este dupa anónele bisericei nóstre sinodulu provinciale, ma s'a estinsu si preste acésta provincia in contra protestelor repetite a le metropolitului, si ale consistoriului metropolitanu, in contra protestului consistoriului plenariu alu dieceesei Gherlei, in contra protestului clerului si a mireniloru din dieceesele Orade si a Lugósiului; b) pentru ca statutele acele igiorédia cu totulu sinódele provinciali, cari dupa disciplin'a si organismulu internu alu bisericei gr. cah. au fostu si santu factorulu principale, ma jurisdictiune suprema sub pontificele romanu, in tóte trebile cercusc'rise in § 2 alu proiectului r. catholici.

2. Ca prin acele statute se vetama drepturile metropoliei Alb'a-Iuliei, se cunósce si deacolo, ca dupa §§ fii 11 si 29 cele dóue organe supreme, destinate pentru administrarea trebiloru mai sus specificate, adeca congressulu din Pest'a si senatulu dirigente, stau sub presidiulu primatelui dela Strigonu: éra metropoli'a Alb'a-Iuliei, cá metropolia gr. cath. de sene statatóre, in póte recunósce unu asemenea amestecu in trebile sale bisericesci; de óra-ce

a) acésta opresce ss. canóne ale bisericei gr. cath., anume canonulu 13 alu sin. dela Antiochi'a, in care se dice: Nullus Episcopus ex alia provincia audeat ad aliam transgredi . . . . . Si vero nullo vocante, inordinato more deproperet super aliquibus ordinationibus et ecclesiasticis negotiis, ad eum non pertinentibus, componendis, irrita quidem, quae ab eo geruntur, existant, ipse vero incompositi motus sui et irrationabilis audaciae subeat ultionem, ex hoc jam damnatus a Sancto Concilio.

b) Acésta se opresce si prin Bulla pontificia din 24 Novembre 1853, cu care s'a restauratu metropoli'a Alba-Iuliei si care se incepe cu cuvintele „Ecclesiam Christi“; de óra-ce prin Bulla acea fostele diecese gr. cath. a Fagarasiului si a Oradei mari, adeca tóta provinci'a gr. cath. a Alb'a-Iuliei, s'au scosu in perpetuum, nu numai de sub jurisdictiunea metropolitana a primatelui din Strigonu, ci anca si de sub orice alta potestate si praerogativa jurisdictionala, cu cuvintele:

„Ad majorem omnipotentis Dei gloriam, catholicae religionis incrementum, nec non spiritualem Romanorum *) consolationem et commodum, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione nostra deque Apostolicae potestatiis plenitudine Dioecesim fogarasiensem in Transilvania quae jam inde a sua institutione metropolitico juri archiepiscopi Strigoniensis ad haec usque tempora obnoxia fuit, ab eadem, jure et subjectione ejusdem Metropolitani Antistitis, accedente consensu praemisso, auctoritate apostolica eximimus et dissolvimus, ita, ut ipsius Dioecesis Antistites graeci ritus Catholici uniti, quaeque inibi existunt Ecclesiae, omnes civitates, oppida, pagi, paraeciae sive matrices sive filiales, itemque coenobia, Monasteria, Instituta quaelibet tum ecclesiastica, tum saecularia et quorumvis ordinum regularia, omnes denique utriusque sexus personae cujuscunque gradus, ordinis et conditionis a pristina, cui antea suberant, Metropolitae Strigoniensis jurisdictione, et quavis alia potestate et praerogativa jurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae. — Insuper Magnovaradinensem Dioecesim, quae Strigoniensis ejusdem Antistitis jurisdictioni a sua fundatione praefata subjecta fuit, ab eadem jurisdictione et potestate de Metropolitae ipsius libero consensu et resignatione in perpetuum ea ratione distrahimus et avellimus, ut non modo Magnovaradiensis Antistes graeci ritus Catholici uniti, sed vero etiam omnes illius Dioecesis Ecclesiae, civitates, oppida, pagi, matrices et filiales Parochiae, Monasteria, Conventus, cujuscunque generis Instituta, omnes et singulae utriusque sexus personae, cujuscunque gradus ordinis et conditionis, denique caetera omnia, quae inibi existunt, ab antiqua Archiepiscopi Strigoniensis jurisdictione et superioritate simililer in perpetuum distracta prorsus et exemta censeantur.“ Quae cum ita sint, tum Magno-Varadiensis et Fogarasiensis, tum duarum per Nos erectarum Logosiensis nimirum et Armenopolitanae Dioecesium territoria, una cum ibi existentibus civitatibus, oppidis, pagis aliisque accessoriis in Ecclesiasticam Provintiam Graeco-Catholicam unitam linquae Romanicae, atque adeo unam Archiepiscopalem Metropoliticam Sedem Fogarasiensem Romanorum Graeci Ritus Catholici uniti, eadem apostolica auctoritate perpetuo quoque erigimus et instituimus“ *). —

c) Amestecu primatelui dela Strigonu in trebile bisericesci ale provinciei gr. cath. a Alb'a-Iuliei opresce si § 14 alu art. de lege XLIII din 1868, cu care legile anteriore transilvane, cari regulédia libertatea religionaria si autonomi'a, egalitatea si relatiunile reciproce ale confessiuniloru recepte si ale jurisdictiuniloru bisericesci de pre territoriulu Transilvaniei si alu partiloru ei canduva adnese, se estindu si preste greco-catholici; — precum si art. XXXIX dietalu din 1868, prin care metropoli'a Alb'a-Iuliei s'a inarticulatu in legile tierei cá gr. cath. — va se dica cu drepturile ce i se cuvinu dupa disciplin'a bisericei gr. cath. si dupa Bull'a canonisatória. —

3. Se dice in reportulu comissiunei, ca ritulu si disciplin'a bisericésca a gr. catholiciloru nu se tienu de sfer'a activitatei autonomiei din Pest'a; insa in § 2 alu aceloru statute, din sfer'a activitatei congressului din Pest'a se eschidu numai „trebile in intielesulu strensu dogmatice, hierarchice, liturgice si eclesiastico-disciplinarie.“ —

Pre basea acestei clausule elastice „in intielesulu strensu“ congressulu din Pest'a in §§ fii 14, 35 si 116 si a luatu voiea

a) de a regulá modulu conferirei tuturoru beneficieloru bisericesci, dela metropolitu pana la paroculu celu de pre urma, si in provinci'a nóstra, de a buna séma pentru acea, pentru ca conferirea beneficieloru nu a socotitu a fi lucru strensu disciplinariu; cu tóte ca celu ce cunósce canónele bisericei gr. cath. scie, ca beseric'a in tóte veacurile in sinódele sale ecumenice si provinciali a regulatu modalitatea conferirei beneficieloru, socotindu-o acésta de lucrulu celu mai importantu alu vietiei publice bisericesci, care taie afundu in disciplin'a bisericésca.

*) Acelu reportu séu relatiune s'a titolatu: „A huszonhetes bizottság Jelentése némely görög szertartásu kérvényezési ügyében“ si este subscrisu in numele comissiunei de 27 in Pest'a. 27 Martiu 1871 Br. Sennyei Pál, bizotsági elnök et Dr. Pados János bizotsági Jegyző. Ni se pare, ca acuma dupa 4 ani, br. Sennyei nu ar' mai subscrie unu actu statu de superficiale, precum este acelu reportu din 1871. G. B.

*) In locu de Valachorum. Red.

*) Adeca aci metropoli'a si cele trei episcopii sufragane se recunoscu si declara totu-odata de romanesci nationali.

In §§-ii aceia congressulu din Pest'a, senatulu dirigente cu primatele din Strigonu in frunte -si insusiescu una potere de jurisdictiune essentiala nu numai pentru metropolitulu si episcopii, ci inca si preste tóte persónele besericesci ale provinciei Alba-Iuliei, candu acele persóne tóte prin Bull'a pontificia suntu scóse de sub o r c e superioritate a primatelui din Strigonu.

b) de aci urmédia, ca in §§-ii 24, 26, 37 si 48 statutele acele nu au socotitu ca s'ar' tiené de trebile in intielesulu strensu disciplinarie, a facultá pre congressulu din Pest'a de a statori procedur'a disciplinaria cu privire la plansorile ce s'ar' ivi in tóte trebile ce se tienu de sfer'a activitatei congressului, precum si a decide tóte cestiunile ce s'ar' escá in acele privintie; de a dispune la casurile de delatiuni, si plansori pentru vindicarea neregularitatiloru emergente: cu tóte, ca dupa canónele si disciplin'a besericei gr. cath. tóte trebile acele suntu de a se compune si decide in sinódele diecesane si provinciale, prin concursulu tuturoru episcopiloru unei provincie, éra neci decum prin amestecu'u neroganu alu episcopiloru din alta provincia, dupa cum ne invétia I sinodu ecumenicu la can. 5, sinod. Antiochianu can. 12, 13, 14, 15 si 20, sinod. dela Trulla can. 8, sinod. alu II dela Nicea can. 6.

Asia déra din cele dóne categorie aduse inainte se vede, ca congressulu din Pest'a cu ajutoriulu clausulei „in intielesu strensu" s'a creditu pre sene indreptatitu a tiá in a n i m' a disciplinei nóstre canonice, si a stirbá in modulu celu mai simtitu organismulu internu alu besericei nóstre greco cath. r o m a n e, chiaru atunci, candu comissiunea de 27 dechiara, ca acele lucruri pretióse ale nóstre remanu neatinse. Acea contradicere nu póte urma de airea, decatu numai dintr'acea retacire, ca congressulu acela s'a socotitu pre sine indreptatitu de a decide despre acea ce se tiene in intielesulu strensu de trebile disciplinarie, hierarchice, rituali si dogmatice, si ce nu se tiene.

Déra a decide despre acea ce se tiene in intielesulu strensu de trebile hierarchice, rituale si ecclesiastico-disciplinarie? si ce se tiene de acele in intielesulu mai largu? cu privire la provinci'a gr. cath a Alb'a-Iuliei, in prim'a linea cá competentu este chiamatu singuru sinodulu provinciei gr. cath. a Alb'a-Iuliei, fara altu amestecu strainu. —

(Va urmá.)

Brasiovu, 14 Iuliu st. n. 1875.

Alegerile de deputati pentru camer'a ungurésca s'au seversitu in cea mai mare parte a loru. Guvernulu si-a creatu la aceste alegeri o maioritate, care va jocá dupa cum i va fluerá. De asemeni maioritati au dispusu la inceputu mai tóte ministeriele unguresci, cate s'au perondatu dela crearea dualismului si pana astadi, inse curendu dupa acesa érasi mai tóte aceste ministerie s'au vediutu parasite, ba chiaru atacate de catra creaturele maniloru loru. Deci judecandu dupa faptele premerse, trebue se conchidemu cu tóta probabilitatea, ca nice actualulu guvernu nu va fi fericitu a se bucurá lungu tempu de obedienti'a si increderea órba a cetei de mamaluci, ce prin organele de administratiune publica si prin alte machinatiuni a facutu se ésa din urnele electorali; multimea venatoriloru de posturi grase si de alte interesse personali va scí se intórca spatele si acestui guvernu tocmai candu i va fi lumea mai draga, pentru ca astadi speculantismulu este mai pre susu de patriotismu: candu cei de nou inrolati in sirurile partiatiloru patriei nu-si voru vedé realisate sperantiele, ce le-au aninatu de mandatulu de deputatu, atunci in daru li se va spune, ca patri'a e in periclu si ca Hannibalu e inaintea portiloru. — De altmintrea d-lu ministru alu affaceriloru interne póte se-si gratuleze la splendidulu resultatu alu operatiuniloru sale, inse cu tóte aceste noi ne incumetamu a-lu assecurá, ca nu acést'a va fi acea camera, cu ajutoriulu careia se-si validese dinsulu in 187 planulu de revisiune a pactului dualisticu.

Precandu in sessiunile trecute romanii din Ungari'a propria erau representati in camer'a din Budapest'a prin cate 20—2 deputati nationali si guvernamentali, pre atunci in corpulu legiuitoriu, ce se va constitui pre basa alegeriloru efeptuite dilele aceste, voru fi representi numai prin vr'o duoispre-diece deputati pari nationali si anume: Generalulu in pensiune Trainu D o d a, Alessandru R o m a n u, Dr. Iosifu H o d o s i u, Parteniu C o s m a, Sigismundu B o r l e a, George P o p a si Const. G u r b a n u, parte guvernamentali precum: Antonescu, Petru Mihályi, Ciplea, ianu Popu si I. Missiciu. Ceiudu aceste nume, pte se va intrebá cineva, ca óre „omulu" unde a remasu? Pentru aceea spre orientare notificamu, o elu a cadiutu in cerculu Moravitiei, unde suntu 1150 alegatori, intre cari 400 romani resariteni si 120 romani apuseni, éra restulu straini, si cu tte aceste dinsulu a cadiutu, precum ne spune in organulu seu, fiindu ca „fratii de unu sange, u n i t i i n o s t r i, au decisu in contra nóstra." Nu voimu se illustramu aici bunele intentiuni ale scriitoriului, ci voimu numai a ni esprime parerea de reu ca se face capitalu confessionalu chiaru si din efectele corruptiunii si ale pressiunii. Romanii apuseni suntu pecatosi, ca au votatu contra dinsului, éra romanii resariteni suntu demni de lauda, ca nu s'au dusu la urna se voteze pentru dinsulu. In acésta conclusiune este totu atatu de pucina l o g i c a, pre catu de pucina m o r a l a este in faptulu nemoratu.

La observatiunile din numerulu precedentu mai adaugemu, ca in unele locuri ale Transilvaniei, passivitatea Romaniloru s'a manifestatu in modu eclatantu si impunetoru. Asiá pentru esemplu in cerculu Mercurei, unde s'a decretatu pentru prim'a data politic'a de passivitate, nu s'a infacisiatu la urn'a electorale nice baremi unu sufletu alegatoriu, din care causa nice ni s'a facutu alegeresa, ci s'a amenatu pre 22 Iuliu. In alu duoilea cercu electoralu din scaunulu Orestiei inca n'a partecipatu la alegere nici unu alegatoriu romanu, si precum scimu, in cerculu Sangeorgiului, districtului Naseudului inca s'a intemplatu totu a semene.

Precum se scie, negotiatiunile intre guvernulu ungurescu si celu nemtiescu din Vien'a, in privinti'a revisiunii conventionei vamali si comerciali, precum si in privinti'a bancei unguresci nationali, n'au dusu la nice unu resultatu. Totu lucrulu a remasu balta, pana ce va esi din vigóre conventiunea sustatória. Nemtii nu voira se intre in discussiuni meritorie, ci voira numai se pipaie pulsulu unguriloru, pentru cá apoi se se scia orientá pana la esirea din vigóre a conventionii, ce susta astadi. Din acésta causa ungurii s'au catranitu reu, asiá incatu organulu d-lui ministru Tisza Kálmán vrè se sparia acum pre nemti si se-i capaciteze chiaru si cu taisiulu sabiei. Astfeliu diariulu „Ellenör" scrie intre altele: „Noi amu datu unu pretiu destulu de mare pentru amiciti'a Austriei, asiá incatu astadi nu mai potemu fi asiá de prosti, cá se mai aducemu sacrificie pre altariulu Austriacu fora nice unu contra-servitiu. Déca li place austriaciloru, noi ne aliamu cu si, inse nu pre socotel'a pielei nóstre. Déca inse domnii din Vien'a voru vol se continue cu politic'a traditionale, atunci se scia dinsii, ca noi ne pricepemu la regularea independenta a afaceriloru nóstre vamali si apoi atunci nu vomu avé inaintea ochiloru, decatu numai interessele nóstre proprie. Déca vi place, suntemu cu voi, inse déca va trebue se fia, atunci lucramu fora de voi, ba chiaru contra vóstra." — Este aspra acésta amenintiare, inse catu de fricosu e neamtiulu, totu nu credemu se se sparia.

In Bucuresci 24 Iuniu 1875 s'a votatu de adunare concesiunea data d-lui Crawley si C-nie pentru construirea liniei dela Ploiesti—Predealu si Adjud—Ocn'a.

La Augustu 1878, lini'a de junctiune a Predealului va se fia gat'a.

Totu in siedinti'a din 24 Iuniu, camer'a a mai votatu unu importantu proiectu de lege, relativu la inchiarea unei transactiuni cu d. Lemaitre pentru chestiunea mesureloru si greutatiloru, care data inca din 1866.

In tempululu din urma s'au seversitu in Romani'a mai multe acte de importantia si de interessu nationalu romanescu. Afara de conventiunea comerciale inchiata cu statulu austro-ungurescu, camer'a romana a mai avutu a discute si asupra unui actu de concessiune, data companiei anglese Crawlei, pentru construirea liniei ferate Ploiesci—Predealu si Adjudu— Ocn'a. Trei societati romane si un'a francesa au concuratu dupa concessiunea acestei linie ferate, inse tóte aceste au trebuitu se cada facia de compani'a anglese. Guvernulu a voitu astfeliu si camer'a, acésta masina a guvernului, a decisu cu maioritate de vr'o trei voturi, cá se fia voinți'a guvernului. Acum acestu actu de concessiune a ajunsu in senatu spre discutiune si aprobare, inse precum cetimu in un'a din foile de Romani'a, patru din cinci sectiuni ale senatului au decisu a respinge concessiunea, ceea ce inse abiá se póte crede.

Intre F r a n c i'a si Germani'a érasi s'ar' fi escatu, se dice, unele diferintie si complicatiuni de natura prea seriósa, Ambassadorele francesu l'a curtea de Berlinu si-ar' fi cerutu deja literile credentionale spre a se intórce in patria. Scirile mai nóue inse reducu tóta acésta noutate de sensatiune la impregiurarea, ca intru adeveru representantele francesu la curtea de Berlinu este chiamatu acasa, inse nu din altu motivu, ci din simpl'a causa, ca este pre mare ultramontanu, ceea ce n'ar' prea placé domniloru din Berlinu.

O alta scire dela Versaill'a spune, ca Adunarea nationale a primitu unu proiectu de lege, prin care se deschide ministrului de resbelu unu creditu suplimentariu de un'a suta milliónu in socotel'a licuidatiunei cheltuieleloru anului 1875. — Grenoble se va fortificá, ceea ce nu prea mirósa a intentiuni de pace.

O depesia din Londra ne face cunoscutu, ca deputatulu Cochrane a interpellatu pre guvernu in privinti'a progresseloru Russiei in Asi'a centrale, cerendu se se depuna si se se publice corespondinti'a relativa la acésta cestiune. Secretariulu ministeriului de esterne a declaratu, ca ar fi inoportunu a da publicitatii corespondinti'a; ca relatiunile cu Russi'a suntu prea amicale si ca guvernulu Angliei nu vede in progressele Russiei decatu intentiunea de a deschide cali noue comerciului in Asi'a centrale. Catu pentru politic'a anglesa, ea tinde a stabilí o zona de state neutre intre frontariele Russiei si posessiunile Angliei, incependu cu consolidarea Afganistanului. In urm'a acestoru declaratiuni importante, deputatulu interpellante si-a retrasu propunerea relativa la depunerea si publicarea corespondintieloru.

Din Madridu se comunica cu dat'a de 7 Iuliu, ca siefulu carlistu Dorregaray impreuna cu 14 batalióne de carlisti s'a retrasu in directiunea dela Barbastro, prin urmare patru provincie suntu evacuate de catra carlisti.

Tatalu lui Don Carlos fù arestatu in gar'a dela Hendaye si condus la Bayona.

Brasiovu 30 Iuniu. Scólele gimnasiale, comerciale si reale precum si cele primarie de copii si de fetitie au incheiatu anulu scolasticu in diu'a SS. apostoli Petru si Pavelu cu festivitatea indatinata. Cine si-a luatu ostenéla de a asiste la esamenile din anulu acesta, a trebuitu se fia surprinsu de progressulu eminentu, ce l'au manifestatu scolarii acestui institutu pana si in acele discipline, care suntu mai cu seama facultative, adeca neobligate; cum suntu: desemnulu, frances'a, cantarile si gimnastic'a. Trebue se constatámu, ca

numerulu obiecteloru de invetiementu a crescutu in timpulu din urma, incatu intr'adeveru nu sci se admiri pe professorii, séu pe scolarii, ca suntu in stare de a portá povar'a, casiunata de multifarietatea instructiunei.

Noi voindu a fi drepti declaramu, ca admiramu pe professorii pentru bunulu tactu si pentru prudent'a circumspectiune, cu care sciu se aile in multimea obiecteloru unu punctu de concentrare, in care aceste coincidu si compunu acelu **intregu**, care in limb'a invetiatiloru se numesce **sistemu**. Asia trebue se fia, ca-ci numai astfelu fiindu se póte esplicá impregiurarea, ca in fia-care classe, numerulu eminentiloru este proportionalminte mare, in vreme ce numerulu scolariloru slabi este micu. Pentru demonstrare me provocu numai la unu singuru essemplu, care este totodata si celu mai competentu in asta privintia — este adeca casulu, ca intre **9** maturisanti, **7** au reportatu calculu de **plene maturi si 2 de maturi.**

Vorbindu in generale despre acestu institutu trebue se-i damu tributulu celu mai mare de respectu si de recunoscintia.

In specie nu ne potemu retiené dela una observare si anume una observare efluenta dintr'o anima sincera a unui romanu din tagm'a aceloru pucini remasi, cari in butulu tuturoru impregiuriloru petrecute de 27 de ani incóce, totusi au remasu constanti si credintiosi programului nationalu, care singuru numai este in stare se ne aduca unu viitoriu demnu de noi. V'amu spusu cine sum, pentru cá se-mi poteti apreciá observarea mea. Indata ce amu avutu onórea a primi programulu, ce contiene ordinea essamenelor, amu fostu frapatu de aerulu maghiarismului, ce -lu descoperira ochii mei, vediendu ca limb'a maghiara obvine mai desu, cá ori care obiectu, in essamenele publice. Acésta impregiurare a fostu unu motivu mai multu, care m'a facutu se asistu la aceste essamine. Amu vediutu si m'amu convinsu, ca si limb'a acésta se cultiva cu tóta seriositatea, ba amu potó dice, cu prea multa seriositate, déca consideramu, ca nu mai **pucinu decatu 3 professori** suntu **engajati** pentru predarea ei. Mai departe amu auditu istorisindu-se faptele regiloru si barbatiloru maghiari, cum nu credu, ca le cunosca nici elevii celui mai unguresc gimnasiu din Ungari'a.

Si totusi — auditi malitia!! Suntu ómeni de statu si inca ómeni cu influintia la maghiari, cari dicu „ca aci se crescu agitatori, ca se cultiva prea multu simpathi'a cu tierile vecine." —

Auditi vorbe! Unu institutu, care sustiene 3 professori pentru predarea limbei maghiare, unu institutu, in care istori'a patriei se propune dupa estrasulu lui Vaszary din istori'a lui Horváth Mihály —, unu atare institutu se póte suspitioná, ca agitéza contra statului maghiaru? Si candu e vorba de „simpathia cu tierile vecine" — apoi dieu se ne ierte dd. maghiari, ca chiaru si acésta se **cultiva in favorulu loru.**

Dupa cum se scie institutulu acesta este frecuentatu de unu numeru mare de eleri din Romani'a, cari castigandu-si cunoscintie de limba si istoria maghiara — amu potó dice, ca se preocupa si cu tempulu voru propagá si lati simpathi'a de vecini pentru maghiari. —

Póte se aiba corpulu didacticu si organele competente in asta privintia parerile sale, déra nóue ne vine a crede, ca nici renumitulu absolutismu alu lui Bach-Thun nu a imprimatu institutelor nationale statu de profundu adherinti'a germanismului, cum ni se pare, ca amu aflatu adherinti'a la patri'a ungurésca in numitulu institutu. **N.**

Textulu Conventiunei de comerciu dintre Romani'a si Austro-Ungari'a,

(Urmare.)

Certificate de origina vor fi cerute de cele doue Inalte Parti contractante pentru a stabili originea nationala a óre-caror marfuri importate séu exportate si designate prin o comuna intielegere. Pentru acésta importatorulu va trebui se presinte la vam'a celei-alte tiéri, séu o declaratiune oficiala facuta inaintea unui magistratu functionandu la loculu de expeditiune, seu un certificatu liberatu de siefulu servitiului vamiloru de la biurouiu de exportatiune, séu un certificatu liberatu de Agentii consulari ai tierei, in care importatiunea trebue facuta si cari résida in locurile de expeditiune séu in porturile de imbarcare. Factur'a marfuriloru in chestiune presentata biroului de vama respectivu va puté prin exceptiune tiené locu de certificatu de origina.

XIV. Déca vam'a, in cele 24 ore dupe ce i se va fi presentatu declaratiunea, crede insuficienta valórea ce arata, va avea dreptulu de a retiené marfurile, platindu importatorului pretiulu declaratu de densulu maritu cu 10%. Acésta plata va trebui se fia efectuata in cele 15 dile, cari vor succede declaratiunea, si drepturile, déca vor fi fost percepute, se vor' restitui in acelasiu timpu.

XV. Importatorulu contra caruia vam'a uneia din cele doue tieri va voi se exerciteze dreptulu de preemtiune stipulatu de articolulu precedentu, va puté, in cele 8 dile dupe ce i se va fi comunicatu decisiunea vamei in acésta privintia, déca prefera, se céra estimatiunea marfei de catre experti. Acéasi facultate va avé si vam'a candu nu va gasi de cuviintia a recurge imediatu la preemptiune; ea va trebui inse se comunice importatorului decisiunea s'a in privinti'a acestei expertise in cele 24 óre, dupe ce acesta i va fi presentatu declaratiunea sa.

XVI. Déca expertis'a constata, ca valórea marfei nu trece cu 5% peste cea declarata de importatoriu, dreptulu se va percepe dupe sum'a din declaratiune.

Déca valórea trece cu 5% peste cea declarata, vama va puté, dupe cum va voi, se exercitieze preemtiunea séu se perceapa dreptulu pe valórea determinata de experti.

Acestu dreptu va fi maritu cu 5% dreptu amenda, déca evaluatiunea expertiloru este cu 10% superióra valórei declarate.

Cheltuielele de expertisa vor' fi in sarcin'a declarantului, déca valórea determinata prin decisiunea arbitrara excedéza cu 5% valórea declarata; in casulu contrariu ele vor fi in sarcin'a vamei.

XVII. In casulu prevediutu de art. XV cei doui arbitri experti vor fi numiti, unul de catre declarantu si cel-laltu de catre siefulu localu alu servitiului vamiloru; in casu de partagiu, seu chiaru in momentulu constituirii arbitragiului, déca declarantulu o cere, expertii voru alege unu alu treilea arbitru; déca nu se potu invoi, acesta va fi numitu de catre presiedintele tribunalului de comertiu alu locului. Déca biurouiu de declaratiune se afla la o departare de mai multu de un miriametru de resedinti'a tribunalului de comerciu celu de alu treilea arbitru va puté se fia numitu de catre presiedintele tribunalului celui mai apropiatu.

Decisiunea arbitrara va trebui se fia pronuntiata in cele 8 dile dupe numirea arbitriloru.

XVIII. Pentru a favorisa schimbulu reciprocu alu productelor pe fruntari'a celoru doue tieri, obiectele urmatóre vor' fi admise si exportate in amendoue partile, cu obligatiune de a le intórce, scutite timpurariu de drepturile de intrare si de esire si conformu ordonantieloru vamale si regulementeloru emanate prin un comunu acordu de la cele doue Inalte Parti contractate:

a) Tóte marfurile, afara de alimente, cari, esindu din liberulu traficu pe teritoriulu uneia din cele doue Inalte Parti contractante, vor fi expediate la balciuri si terguri pe teritoriulu celei alte, séu cari, fara acésta destinatiune, vor fi transportate pe teritoriulu celei-alte parti contractante pentru a fi depuse in interpositele séu magazinele de vama, precum si esanstilióne importate reciprocu de comisii voiagiori ai caselor austriace, ungare séu romane, cu conditiune cá tóte aceste marfuri si esantilióne se fia intórse in tiera de unde provinu intr'un termenu stabilitu de mai nainte.

b) **Vitele** conduse din un teritoriu in cel-altu la terguri seu la pascutu in acestu ultimu casu scutirea de drepturi de intrare si de esire va fi intinsa si asupra productelor respective, precum laptele untulu si brandia produse in timpulu siederii pe cel-altu teritoriu si vitele nascute in acelasiu timpu, precum si asupra efectelor si mobilierului tieraniloru séu pastoriloru cari insotiescu vitele.

c) Obiectele destinate a fi reparate fara cá natur'a si denominatiunea loru comerciala se sufere o schimbare esentiala.

d) Sacurile pentru ambalagiu si butóele góle purtandu semne de intrebuintiare.

XIX Marfurile supuse tratamentului de intrare pe cautiune si trecundu imediatu din teritoriulu uneia din cele doue Inalte Parti contractante pe acela alu celei-alte nu voru fi de locu desfacute (deballées), si pecetile nu voru fi radicate si inlocuite sub reserva de a se fi indeplinitu cerintiele servitiului combinatu pentru acésta.

In generalu formalitatile servitiului vamalu voru fi simplificate si expeditiunile se voru efectua in acelasiu locu, prin organulu unei singure autoritati, si voru fi accelerate catu se va puté mai multu.

XX. Cele doue Inalte Parti contractante vor ingriji a aduna in aceeasi localitate, pe catu va fi cu putintia, biurourile loru de vama stabilite pe fruntarie, pentru cá operatiunile vamale, la trecerea marfuriloru de la un teritoriu la altulu, se se póta efectua simultaneu.

XXI. Déca una din cele doue Inalte Parti contractante crede necesariu a stabili, séu a face se se stabilésca de catre autoritatile municipale si altele, un dreptu nou séu un suplimentu alu dreptului de accisa seu de consumatiune asupra unui articulu de productiune séu de fabricatiune nationala prevediuta prin conventiunea de facie, articolulu similaru strainu va puté fi imediatu grevatu la importatiune de un dreptu egalu.

Prin urmare marfurile din teritoriulu uneia din cele doua Inalte Parti contractante nu voru fi pasibile, la intrarea loru in teritoriulu celei-lalte, de nici un dreptu de accisa seu de consumatiune, sub ori-ce numire ar fi, déca marfurile de aceeasi natura nu suntu nici produse nici fabricate in acésta ultima tiera.

XXII. Marfurile de ori-ce natura originaria din Austro-Ungaria si importate in Romani'a, si marfurile de ori-ce natura originaria din Romani'a si importate in Austro-Ungari'a, nu vor puté fi supuse nici de autoritatile Statului nici de administratiunile municipale séu altele la drepturi óre-cari de accisu séu de consumatiune superióre aceloru cari greveza séu ar greva marfurile similare de productiune nationala.

XXIII. Cele doi inalte parti contractante se angajaza a coopera, prin midilóce convenabile, pentru a impedica si pedepsi contrabandu'a dirigiata contra teritorieloru loru, a acorda in acésta privintia ori-ce asistentia legala amploiatiloru celui-altu Statu insarcinati cu supraveghiarea, a 'i adjuta si a le comunica, prin impiegatii de finance si de politia, precum si prin autoritatile locale in genere tóte informatiunile de cari vor avé trebuintia pentru exercitiulu functiuniloru loru.

In acestu scopu reglemente speciale se voru face prin o comuna intielegere.

XXIV. Supusii uneia din cele doue Inalte Parti contractante se voru bucura pe teritoriulu celei-alte de aceeasi protectiune cá si nationalii, pentru totu ce privesce marcile de fabrica si de comerciu precum si desenurile si modelurile de orice felu.

Guvernulu Altetiei Sale princ. Romaniei va presenta Camereloru Romane si va cata se faca a se sanctiona, in termenulu de un anu, o lege asupra marciloru, desenuriloru si moduriloru de fabrica si de comerciu, conforma dispositiuniloru generalmente admise in acésta materia.

Dreptulu exclusivu de a exploatá un desenu séu un modelu industrialu seu de fabrica nu póte avé in folosulu Austriaciloru si Unguriloru in Romani'a si alu Romaniloru in Austro-Ungaria, o durata mai lunga de catu cea fixata prin legea tierei in privinti'a nationaliloru. Déca desenulu séu modelulu industrialu apartine domenului publicu in tiera de origina, elu nu póte fi obiectulu unei lucrari (jouissance) exclusive in cea-lalta tiéra.

Dispositiunile precedente suntu aplicabile marciloru de fabrica si de comerciu.

XXV. Supusii M. S. Imperatul si Rege nu vor puté reclama in Romania proprietatea exclusiva a unei marci, a unui modelu séu a unui desemn, de nu au depusu doue exemplare din ele la grefa tribunalului de comerciu din Bucuresci.

De asemenea, supusii Romani nu vor puté reclama in Austro-Ungaria proprietatea exclusiva a unei marci, a unui modelu séu a unui desemn, déca nu au depusu doue exemplaria séu la camer'a de comerciu din Viena séu la acea din Buda-Pesta.

(Va urmá.)

Ultra bravur'a ciocoiésca. Alegerea de deputatu in comitatulu Alb'a-inferióre, cerculu Aiudu.

Nu glumescu, — cu tóte ca mi ar' place se amu órescare humóre celu pucinu pe 30 minute. Descriu lucru intemplatu — cum se dice — diu'a mare pe la amédie.

In comitatulu Albei diu'a alegerei se defipesse inca pe la inceputulu lui Iuniu a. c. Liniisce mare, nici o pornire electorale; abia camu pe la finitulu lui Iuniu se candideadia br. Kemény Istvân. Suntemu in 3 Iuliu, nici vorba de contra candidatu, si déca mai erá cevа superare, aceea erá din cans'a passivitatei romaniloru. In 3 Iuliu inse cam pe la 10—11 óre écca sosesce un'a patróla de soldati la Aiudu.

Ce cauta **soldatii?** nimicu alta, decatu se faca cortele la atatia si atatia soldati ronduiti pentru diu'a de alegere. Si pentru ce soldati la alegere, candu noi suntemu in cea mai mare liniisce? pana acum nici ca scimu de alta candidatura, de catu de a lui br. Kemény. „Uite me-i, cum fuge fóispanulu, óre unde fuge? nici nu ne vede. Écca intra la v. colonelulu honvediloru, óre ce o se se intemple? nu va fi bine.“ Astfeliu vorbiesau ómenii prin Aiudu in 3 Iuliu, candu — din intemplare — eram si eu pe acolo.

Nu preste multu unu individu — precum se vedea — bine informatu, ne scóte din confusiune, ne spune adeca: ca nu sciu cine a incunoscintiatu pe ministriulu de interne — Tisza —, ca unu advocatu óre care, romanu, cu numele Nicolae Mateiu (Mateu Nicola) a pasitu de candidatu in cerculu elect. alu Aiudului si de buna séma ministriulu a ordinatu soldatii. Atatu totu... Óre-cui i vini a glumi (in muntii apuseni se dice a glumbi), candidéza pe Nicola de deputatu, si indata se ordinéza soldati, si inca soldati de linea, nu cumva venindu Nicola cu motii, aceia se-lu aléga de deputatu, prin urmare se restórne statulu maghiaru? (póte ca d. Nicola pe acelu tempu -si batea capulu cu cutare replica ori duplica, — ér' in muntii apuseni — dintru 60,000 locuitori — suntu preste totu, cu bunu cu reu, 197 alegatori, pre candu singuru in orasiulu Aiudu suntu 411 — si totusi cei 197 suntu in stare se restórne statulu m., nu cumva se rideti d-loru, asta e asia).

Bravo! nu e nici unu pericliu, fóispánulu a luatu tóta respundietatea asupra sa, nu voru veni soldati, fóispanulu a telegrafatu la ministru, ca nu e lipsa de soldati. Si cu aceste terrorea pannica a disparutu din Aiudu — celu pucinu la parere — (dicu la parere, ca-ci au fostu multi — intre acestia chiaru deputatulu — cari au tremuratu pana in 5 Iuliu la 9 óre) . . .

Uitati ómeni buni, din o glumа, atata sfara in tiéra, se vorbesce, de candidatur'a unui romanu, si ministriulu tramite soldati, cá nu cumva acelu romanu (de si celu mai mare passivistu) se se aléga de deputatu, (dér' déca erau romanii activisti, óre ce dispusetiuni facea d. ministru?!) apoi pentru ce chiaru soldati de linea? pre candu in Aiudu suntu stationati honvedi?... Destulu atat'a, ca... lumea s'a scandalisatu de atata energia. Si cine pórta vin'a la acestu scandalu? respunsu: Nicola. Acum cá bravur'a se fia deplina nu lipsesce alta, decatu, cá Nicola se se traga in cercetare criminala; la Osiorheiu cu elu. Nicola cá advocatu, trebuié se scia legea electorale, se cunósca §§ fii 90—106 ai acelei legi, si se veghiedie, cá nu cumva óre-cine se faca o glumа, care se fia in stare a resturná lumea m. —

Dér' suntemu in 5 Iuliu. La 6 óre de demanétia bubuiturile trascurilóru ne vestescu un'a di de mare importantia. Catra 7 óre mai multi aiudeni in frunte cu band'a pompieriloru corgu pe strad'a S.craiului spre intempinarea br. Kemény Istvân, care la 8 óre sosesce — pe diosu — la cas'a comitatului, unde se primesce cu o cuventare destulu de lunga de catra br. Splényi. Br. Kemény i respunde, si afla cu cale a se provocá la meritele strabunului seu Kemény Simon, de pe tempulu romanului Huniadi. Trascurile anuntia $8^1/_2$ óre, presiedintele alegerei — de vreme-ce n'a fostu altu candidatu séu contracandidatu — proclama pe br. Kemény de deputatu. Éljen si s'a finitu totu... Aci trebue se insemnediu, ca la proclamarea br. Kemény de deputatu a fostu unu publicu — fórte numerosu — celu multu de 300 insi, intre acestia numeranduse si femei si copii adunati din curiositate, asia catu alegatorii, nu credu, se fi fostu nici 200. — Amu vediutu si vreo 20—30 romani, dér' acestia erau judi comunali, cea mai mare parte fora votu, desemnati a controlá identitatea votantiloru, cesalalta parte erá romani chiamati la judeciu in cause civili si criminali, si numai curiositatea i a amestecatu intre publiculu de 300. Pana 'n 15 romani de acestia ii amu vediutu si pe la 11 óre in antes judeciului; — constatediu dér' in conscientia curata, ca romanii din acestu comitatu facia cu alegerile au fostu passivisti (in Vintiu de josu inca s'a proclamatu Barcsay Ákos, in Alba-Iuli'a romanii s'au retienutu). Dér' ce vorbescu eu de romani! passivisti au fostu insusi maghiarii, singuru in Aiudu suntu 411 votanti, si dintr'acestia n'au fostu 100 insi la proclamarea Baronului, la 100 insi se fi fostu din provincia, va se dica, din 1900 au luatu parte camu 200 insi. E secretu publicu, ca insusi maghiarii s'au saturatu de nesjunsele electorali . . .

Pe la 9 óre nu mai vedeai pe nimenea pe strade, toti se retrasera pe la birturi, pardon, nu toti, vreo 5—6 alegatori maghiari din provincia stau si se intrebau unii pe altii: Miért hoztak bennünket ide? éhezni, szomjuhozni; miért nem volt ezzünk mint az oláhoknak? azok látnak dolgaik után, mig mi járjuk a bolondot (pentru-ce nea adusu acii? se flamandimu si insatosiamu; pentru-ce n'amu avutu minte cá romanii? cari -si cauta de lucru, pre candu noi ambiamu cá nebunii). — Pentru aceea se nu crédia cineva, ca „étetés-iu“ si „itatás-iu“ a lipsitu, n'a lipsitu dieu acela, incependu dela 9 óre antesamédie, magnum Aldomás a duratu pana nópte'a tardiu, dupa 9 óre séra se audiau inca bubuiturile de trascu, prin cari -si manifestau bucuri'a, ca 'la scapatu bunulu D-dieu de Nicola (se vorbesce, ca in cutare birtu alegatorii au inceputu a se cert'a cu notariulu, care le dedese cate 1 fl. de capu, pre candu altu notariu dedese la ai sei cate 3 fl. córta inse s'a compusu, cu inse nu sciu despre asta nimica, dér' gurile cele rele nu le poti astupá). Acum — dupa atata trépedu . . . — bietii maghiari se tredira, ca n'au de unde platí contributiunea, ca pruncii ceru de mancare etc. Credu, ca asemenea bravuri **caracteristice** se voru intemplá si pe alte locuri, totusi — lucru cam curiosu — ca tremura si de umbr'a unui romanu. Si aci -mi vine aminte un'a anecdota, asisderea characteristica, candu se plansese jupanulu Hanzi catra badea Iuon: „Credi draga vesine, cum se nu fusitu, candu noi erámu singuri dooisprediece insi, si amu vediutu dóue hótie de rumunu venindu cu gramada asupra nóstra.“ —

Romanulu calatoriu m. p.

Nouatati diverse.

Convocare.

Despartiementulu XIII alu Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu -si va tiené adunarea generala in Gheri'a la 25 Iuliu st. nou, la care toti membrii ordinari si ajutatori ai Associatiunei din comitatulu Dobocei suntu invitati.

Gheri'a 12 Iuniu 1875.

Stefanu Biltiu, presiedinte. — A. Onaciu, act.

— Darile indirecte in Franci'a pre semestrulu primu alu anului curinte aréta unu venitu cu 45 milliône franci mai mare, decatu este preliminariulu.

— Scirile din republic'a Transvaal spunu, ca la Pretori'a s'a aflatu una bucata de auru de o greutate de 30 pundi.

— O telegrama din New York, sosita in dilele trecute in Europ'a, anuncia, ca unu cutremuru de pamentu a produsu cele mai mari nenorociri in Nou'a-Grenada. Orasiulu Cuenta a fostu cu totulu distrusu si dintre locuitorii sei abia cate-va familii au scapatu cu viati'a. Asemenea au fostu derimate in mare parte inca cinci orasie. Din 35 mii locuitori, cari poporau zon'a in care s'a intemplatu catastrof'a, 16,000 au periitu!

Mai nou.

Cele 3 milióne slavaci, dice „Obzor“ diarulu sl., abia au potutu alege pana acum unu singuru deputatu, care simtiesce cu natiunea, ér' serbii sunt tranciti la pariete prin vetrele loru din Ungari'a, ca acum abia voru avé 3 deputati in diéta, apoi eschiama, ca óre ei nu platescu contributiune? Pentru nationali dice, ca suntu fatale aceste alegeri.

In Erzegovin'a a eruptu o revolta, dice „Nar. Liest“ si guvern. Dervisch pasia concentréza trupe turcesci spre a nadusi revolt'a. Se fia inceputu si varsare de sange in Rasnya si Nevestinyi. La Narenta rsvoltantii in lagaru fura atacati de turci, inse estia fura respinsi de revoltanti, cari primescu arme dela montenegrini si din Boche di Cattaro.

Nr. 2521/v. c. — 1875. 1—3

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de ingeneriu in comitatulu Turdii, cu care este impreunatu unu salariu annuale de 900 fl. v. a., prin acest'a pentru ocuparea acestui postu se deschide concursu pana in **1-a Septembre a. c.** —

Competentii la acestu postu au deci pana la terminulu susu amintitu a-si asterne cererile concursuali, instruite conformu §-lui 67 alu art. de lege XLII din anulu 1870.

Turd'a, in 28 Iuniu 1875.

Vice-comitele comitatului Turdii

Alexiu Miksa m/p.
Vice-comite.

Pensionatu pentru lucruri de mana.

Indemnatu de unele onorate dómne zelóse pentru instruirea secsului femeescu in lucruri de mana industriari, m'amu resolvitu a deschide unu **atelieriu** de totu-felíulu de lucruri cu lana, margele, cu metase, indreitura, tiolsuitu, flori si cuseturi de totu-felíulu si cu masin'a, dela cele incepatórie pana si la modista, croitu de rochii si tóte cele cerute de activitatea unei **economiste active industruarie si vorbirea nemtiesce.**

Pretiulu la incepatórie **1 fl.** pre luna; la cusutu la albituri, tioluitu, modista **2 fl.**, cusutu la masina **3 fl.**; la croitura de rochii **6 fl.** pe luna si vorbirea nemtiesce.

Tempulu instruirei va fi dela 8—12 si dela 2—6 óre in Uliti'a mare cu ceva mai insusu dela baile de aburu cu 3—4 case. Cunoscintiele cascigate la calitate de madama in cursu de mai multi ani, atatu in scóla, catu si la madame de renume, -mi dau curagiu a face apellu la tóte mamele romane nationali, rogandu-le a me sprigini in propusulu meu, care pentru tóta viéti'a junelóru eleve póte fi numai fericitoriu. Din partemi me voi incordá a satisface comuneloru dorintie si pretensiuni ale parintiloru, inaintandu si fortiele activitatii industriarie.

Brasiovu, 23 Iuniu 1875.

Madam'a Bidu,
croitorilui de totu-felíulu de lucruri, barbatesci, femeesci si pentru preotime si la mortu serviti'a.

2—2

Cursurile

la bursa in 12 Iuliu 1875 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 24	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 86½	„ „
Augsburg	—	—	100 „ 65	„ „
Londonu	—	—	111 „ 35	„ „
Imprumutiulu nationalu	—		73 „ 35	„ „
Obligatiille metallice vechi de 5%			70 „ 90	„ „
Obligatiunile rurale ungare			81 „ 60	„ „
„ „ temesiane			80 „ 50	„ „
„ „ transilvane			80 „ 90	„ „
„ „ croato-slav.			83 „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	939 „ —	„ „
„ creditului	—	—	220 „ 75	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.